

კლინიკური შემთხვევა #1 - სცენარი:

სცენარი – 47 წლის ქალბატონი, საექვო COVID-19-ით - შემთხვევა გადმოცემულია 112-ის მიერ:

პაციენტის შემთხვევა შეირჩა ისე, რომ პროტოკოლის მიხედვით, ის უნდა გადამისამართებულიყო ოჯახის ექიმთან, მას (ოჯახის ექიმს) კი, უნდა შეეთავაზებინა ბინაზე დარჩენა და სატელეფონო მონიტორინგი.

პაციენტი 47 წლის ქალი.

უჩვიის ტემპერატურის მატებას 37.5°C, ავადაა მე-2 დღეა. აღნიშნავს, ასევე, საერთო სისუსტეს და მცირე ოფლიანობას, ყრუ ხასიათის სუსტი ინტენსივობის ტკივილს მუცლის ქვედა ნაწილში.

ჩივილების დაწყებას თითქოსდა არაფერს არ უკავშირებს, თუმცა გაახსენდა, რომ 2 დღის წინ მაღაზიაში იყო ჩასული. ცუდი ამინდის გამო, შეამცივნა და ფეხიც დაუსველდა. გაციებისთვის დამახასიათებელ სხვა ჩივილებს უარყოფს.

სიცხის დამწვევი არ მიუღია და არც ტემპერატურა ჰქონია 37.5°C -ზე მაღალი.

პაციენტი დაავადებულია შაქრიანი დიაბეტიანით, იღებს დიაბეტის საწინააღმდეგო აბებს. სახლში აქვს გლუკომეტრი და შაქრის ციფრებს მუდმივად იკონტროლებს, თუმცა ხშირად აქვს მაღალიც. უწევს დიეტის დარღვევა.

აქვს ხოლმე შარდვის გახშირება, თუმცა ეს ბოლო 2 დღეა მოუმატა. შარდვისას უჩვიის დისკომფორტის შეგრძნებას.

დიაბეტის გამო სხვა განსაკუთრებული ჩივილები არა აქვს.

ოჯახში ცხოვრობს მეუღლესა და 2 არასრულწლოვან შვილთან ერთად. თვითონ არ მუშაობს, თუმცადა უწევს მაღაზიაში და აფთიაქში, პერიოდულად, ჩასვლა. მეუღლე დისტრიბუტორია და დადის ყოველდღიურად სამსახურში. ოჯახში ცდილობენ მაქსიმალურად უსაფრთხოების და ჰიგიენური პირობების დაცვას. შეშინებულია, არ ჰქონდეს COVID ინფექცია და არ იცის როგორ მოიქცეს.

დამატებითი შეკითხვები და დანარჩენი დეტალები, ასევე, შესაძლო კითხვები და პაციენტის სტანდარტული პასუხები, წარმოდგენილია დანართი #1-ის სახით.

სცენარი მისტიკური პაციენტისთვის

ექიმის შესაძლო კითხვა	პაციენტის პასუხი
<p>ძირითადი ჩივილი:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. რა გაწუხებთ? 2. როდის დაგეწყით ტემპერატურა? 3. ტემპერატურის მომატებას გრძნობთ თუ აღმოაჩინეთ შემთხვევით კონტროლის დროს? რა სიხშირით იზომავთ? როგორ ცვალებადობს დღე-ღამეში? 4. ტემპერატურის მომატებას რას უკავშირებთ? 5. გაციების სხვა ნიშნები ხომ არ გაქვთ? მაგ.: სურდო, ხველა, ყელის ტკივილი, კუნთების ტკივილი, გემოს ან ყნოსის დაკარგვის შეგრძნება, ცემინება, თავის ტკივილი, ოფლიანობა? თავბრუსხვევა? საერთო სისუსტე? 6. წარსულში ანალოგიური ეპიზოდების არსებობა - საერთო სისუსტე, ოფლიანობა, შარდვის გახშირება 7. მედიკამენტი ხომ არაფერი მიგიღიათ 8. მაპროვოცირებელი ფაქტორები 	<ol style="list-style-type: none"> 1. სიცხე მაქვს 37.5°C 2. გუშინ საღამოს 3. საღამოს თითქოს შემამცივნა და გავიზომე. მქონდა 37.0°C, დღეს დილიდან 37.2°C, ხოლო ამ საღამოს გავიზომე და უკვე 37.5°C მაქვს 4. არაფერს არ ვუკავშირებ, თუმცა 2 დღის წინ მაღაზიაში ვიყავი, ცუდი ამინდი იყო და თითქოს შემცივდა და ფეხიც დამისველდა, რა ვიცი, შეიძლება გავცივდი. 5. სურდო, ხველა ყელის ტკივილი - არა, მაგრამ სისუსტე, ოფლიანობა - კი. 6. სისუსტე თითქოსდა მომემატა, წუხელ უფრო ოფლიანი ვიყავი, როდესაც ავდექი, ტუალეტში გასასვლელად; შარდზეც რამდენიმეჯერ ვიყავი გასული, სხვა დროს 1-ჯერ მიწევს ხოლმე ადგომა. 7. არა, სიცხე მაღალი არ მქონია. ისე დიაბეტი მაქვს და შაქრის დასაწევ წამლებს კი ვსვამ. 8. სისუსტეც და ოფლიანობა გამძლიერდა გაცივების შემდეგ.
<p>თანმხლები ჩივილები</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. სუნთქვის გაძნელება 2. ტკივილი/შებოჭილობა გულმკერდის არეში 3. რა სიძლიერის და როგორი ტკივილი გაქვთ? სადმე თუ გადაეცემა? შეიცვალა თუ არა ტკივილის ხასიათი უკანასკნელ პერიოდში? 4. ხომ არ დაკვირვებხართ - რაიმე თუ ახდენს ზემოქმედებას - თუ გიმსუბუქებთ ტკივილს ან გიძლიერდებათ ხოლმე? 5. მოვლითი ტკივილია? შებერილობა, ნაწლავების მოქმედება? 6. შარდვასთან დაკავშირებით რას გვეტყვი? გახშირებული შარდვა? წვა შარდვის დროს? შარდის ფერის ან სუნის ცვლილება წინა დღეებთან შედარებით ხომ არ შეგინიშნავთ? შარდის რაოდენობა ხომ არ არის შემცირებული? 7. ოფლიანობა 8. თავის ტკივილი, თავბრუსხვევა? ღებინება? რაიმე გამონაყარი? კისრის მიდამოს დაჭიმულობა? 9. წონაში დაკლება ბოლო 2-3 თვის მანძილზე 10. ძილთან დაკავშირებული პრობლემები 11. გულისცემის აჩქარება 	<ol style="list-style-type: none"> 1. სუნთქვის გაძნელება ადრე უფრო მქონდა, როდესაც ფიზიკურად ვიტვირთებოდი, ახლა უფრო არა მაქვს, თუმცა სისუსტის გამო, საქმესაც ვერ ვაკეთებ. 2. არა, ნამდვილად ვერ ვგრძნობ. თითქოს უფრო მუცელი მაწუხებს, ვიდრე გული. 3. უფრო მუცლის ქვედა ნაწილში ვგრძნობ რაღაც უსიამოვნო შეგრძნებას. ყრუდ მტკივა. არსად არ გადაეცემა. დღეს უფრო შემაწუხა. 4. არა, არ დაკვირვებხარ. უფრო ყრუ ტკივილი მაქვს. 5. კუჭის მოქმედება, ყოველდღე მაქვს, არც შებერილობებს ვუჩივი დიდად. 6. დიაბეტის გამო შარდვის გახშირება მაქვს ხოლმე, რის გამოც ყურადღება არ მიმიქცევია, თუმცა ეხლა თქვენ რომ მკითხეთ დავფიქრდი და მე მგონი, ეხლა შედარებით კიდევ უფრო მეტად მაქვს გახშირებული. წუხელ რამდენიმეჯერ მომიწია ადგომა. წვა არ მაქვს, მაგრამ რაღაც დისკომფორტი კი ნამდვილად მაქვს. სხვა მხრივ, განსაკუთრებული არაფერი შემინიშნავს. შარდის რაოდენობა პირიქტით, მომატებულია, მგონი. 7. ჭარბი ოფლიანობაც გუშინ ღამე, შევნიშნე. 8. არა, არაფერი. 9. არა თითქოს წონაში არც ვიმატებ და არც ვიკლებ.

<p>12. სხვას ხომ არ დაამატებთ რაიმეს, ხომ არაფერი გაწუხებთ კიდევ?</p>	<p>10. ღამით თუ ხშირად მომიწია შარდზე ადგომა, ჩაძინება კი მიჭირს, სხვამხრივ არაფერი. 11. ზოგადად, გულის ფრიალი მეწყება ფიზიკური აქტივობისას, მიჭირს დატვირთვა, სიმსუქნის გამოც. 12. რა ვიცი, მეტი რაღა უნდა იყოს.</p>
<p>თანმხლები დაავადებები და რისკ-ფაქტორები</p> <p>1. იქნებ მომიყვით თქვენს დაავადებაზე, როგორც გავიგე, მაღალი შაქრის გამო, სვამთ შაქრის დამწვევ პრეპარატებს? რამდენი წელია, რომ დიაბეტი გაქვთ? როგორ გამოვლინდა? სიმპტომები გქონდათ თუ შემთხვევით აღმოაჩინეს?</p> <p>2. ჰიპერტენზია, ქოლესტერინი, კარდიოგრამა, შაქრის კონტროლის სისხლში ჭამამდე, ჭამის შემდეგ, თირკმლის ფუნქციები და ა. შ. სხვა გამოკვლევებს თუ ჩაგიტარებიათ, მხედველობა როგორი გაქვთ, სხვა პრობლემები ხომ არ გაქვთ?</p> <p>3. ანუ იცით როგორ უნდა მოუაროთ თავს და ახდენთ შაქრის კონტროლსაც?</p> <p>4. თამბაქოს წევა, ფიზიკურ აქტივობა, წონის კონტროლი, დიეტის საკითხებზე განსწავლული ჩანხართ, მაგრამ თუ იცავთ?</p> <p>5. მედიკამენტურ რეჟიმს იცავთ თუ მასაც არღვევთ? რა წამლებს იღებთ?</p>	<p>1. დიახ, დიაბეტით ვარ დაავადებული, 3 წელია აღმომაჩნდა შაქარი, ორსულობის დროს კი მქონდა მე-2 ბავშვზე, ძალიან მოვიმატე. მაგრამ მშობიარობის შემდეგ თითქოსდა დაიწია და არაფერი არ მაწუხებდა. 3 წლის წინ გაძლიერებული წყურვილის და გახშირებული შარდვის გამო, დამინიშნეს შაქრის გამოკვლევა სისხლში და მაშინ დამიდგინდა. 2. წნევას კი ვიზომავ, პერიოდულად. ექიმთანაც ხშირად დავდივარ და ვიტარებ გამოკვლევებს; გლუკომეტრიც კი მაქვს და ვიზომავ ხოლმე შაქარსაც. 3. კი ვიცი, განათლება არ მაკლია, მაგრამ დიეტას ყოველთვის ვერ ვიცავ და შაქარიც მომატებული მაქვს ხოლმე. 4. არც სიგარეტს ვეწევი და არც ალკოჰოლს ვირება, მაგრამ ზალიან მიჭირს დიეტის დაცვა და წონის კონტროლი, ფიზიკური აქტივობაც მიჭირს, ვცდილობ მეტნაკლებად, ხან გამომდის, ხან არა. 5. კი ვიცავ, თუმცა თვალის ექიმთან არ ვყოფილვარ მეორე წელია, როგორც დასრულდება ეს ამბები, მივხედავ ყველაფერს. ეხლა ვსვამ სიოფორს და დიაბეტონ MR-ს.</p>
<p>მედიკამენტური ანამნეზი</p> <p>1. მიმდინარე მკურნალობა 2. მედიკამენტური მკურნალობა წარსულში</p>	<p>1. სიოფორს და დიაბეტონ MR-ს 2. 3 წელის რაც მკურნალობს, მანამდე მედიკამენტები არ მიუღია.</p>
<p>კონტაქტები და სოციალური ფაქტორები</p> <p>1. დადასტურებულ COVID-19-თან ან საკარანტინე ზონაში მყოფ პირებთან კონტაქტი 2. სოციალური დისტანცირების და „დარჩით სახლში“ რეკომენდაციების დაცვა 3. სტუმრიანობა და ხალხმრავალ ადგილებში ყოფნა 4. ოჯახის წევრები 5. ინფექციის კონტროლის დაცვის წესები (ხელების დაბანა, პირბადე და ა. შ.) 6. სახლის პირობები, რამდენად იძლევა თვით იზოლაციის საშუალებას? სადილის მომზადება?</p>	<p>1. არა 2. რაც კარანტინი გამოცხადდა, სახლში ვარ და მაღაზიაში მიწევს პროდუქტებზე ჩასვლა 3. სტუმრები არ მყოლია და სამსახურიდანაც დაგვიტხოვეს 4. მეუღლე მყავს, რომელიც მუშაობს. მაქსიმალურად ერიდება, მაგრამ მაინც უხდება ვინაიდან დისტრიბუტორია. პირბადითა და ხელთათმანებით მუშაობს. სახლშიც დაბრუნების შემდეგ მაქსიმალურად იცავს ჰიგიენურ პირობებს. ბავშვებიც სკოლის მოსწავლეების არიან, სახლში ზიან და დისტანციურ სწავლაზე გადასული მათი სკოლაც. 5. ვხმარობ პირბადეს და ხელთათმანებს</p>

	6. მაქვს იზოლაციის საშუალება, ცალკე ოთახი და ორი ტუალეტი. უფროს ქალიშვილს შეუძლია სადილების კეთება, მეუღლეს დაეხმარება.
გადაწყვეტილების მიღება 1. პაციენტთან გაზიარებული გადაწყვეტილების მიღება 2. შემდგომი სამოქმედო გეგმის გაცნობა	<ul style="list-style-type: none"> • კორონავირუსი ხომ არ მაქვს? • რა დანიშნულებას მომცემდით? • მეშინია ჩემი მდგომარეობის გამო • თან სახლიდან ვერ გადავალ ცხელების კლინიკაში.

პაციენტის მოლოდინი

ძალიან მნიშვნელოვანია პაციენტისათვის სწორი მოლოდინის შექმნა, რომ მანაც სწორად მოახდინოს ექიმის კონსულტაციის შეფასება.

პაციენტმა უნდა იგრძნოს ის, რომ ექიმი მას გულდასმით უსმენს და უყურადღებოდ არ ტოვებს არცერთ სიგნალს, რომელსაც პაციენტი აძლევს.

ექიმმა უნდა შეაჯამოს აუცილებლად მიღებული ინფორმაცია, რომ სწორად დასახოს მართვის გეგმა, რომელიც აუცილებლად იქნება პაციენტთან გაზიარებული არა მხოლოდ ფორმალურად, არამედ, გულწრფელად და რეალურად.

მართვის გეგმის ყველა დეტალი, ექიმის მიერ უნდა გადამოწმდეს, თუ რამდენად სწორად გაიგო პაციენტმა და რამდენად შესძლებს მის შესრულებას.

პასუხი გაეცეს შემდეგ შეკითხვებს:

- **კორონავირუსი ხომ არ მაქვს?**

კორონავირუსი, რა თქმა უნდა, არა გაქვთ, თუმცა დიაბეტის გამო და გლუკოზის დონის ნორმაზე მაღალი მაჩვენებლებისას, გაქვთ დიაბეტთან დაკავშირებული ჯანმრთელობის პრობლემების მომატებული რისკი და ამ პრობლემების ფონზე, შესაძლოა, გაძნელდეს COVID-19-ის მკურნალობა.

ამდენად, აუცილებელია დაიცვათ ყველა წესი:

- „დარჩით სახლში“
- **ზედმიწევნით აკონტროლეთ სიმპტომები.** თუ სიმპტომები გიუარესდებათ, დაუყოვნებლივ დაუკავშირდით პირად ექიმს.
- **დაისვენეთ და მიიღეთ საკმაო რაოდენობით სითხე**
- ექიმთან ვიზიტის საჭიროების შემთხვევაში, **წინასწარ დაურეკეთ ექიმს და შეატყობინეთ, რომ გაქვთ ან შეიძლება გქონდეთ COVID-19**
- **დაიფარეთ ცხვირი და პირი, ხველების და ცემინების დროს**

- ხშირად დაიბანეთ ხელები საპნით და თბილი წყლით, სულ მცირე, 20 წმ-ის მანძილზე ან დაიმუშავეთ ხელები, სულ მცირე, 60% ალკოჰოლის შემცველის სანიტაიზერით.
- შეძლებისდაგვარად, დარჩით იზოლირებულ ოთახში და ოჯახის წევრებისგან მოშორებით. შესაძლებლობის შემთხვევაში, ისარგებლეთ ცალკე აბაზანით. სხვებთან კონტაქტის საჭიროებისას, იხმარეთ სახის ნიღაბი.
- არ გაუზიაროთ პირადი ნივთები ოჯახის სხვა წევრებს (მაგ.:ჭურჭელი, პირსახოცი, თეთრეული)

• რა დანიშნულებას მომცემდით?

სავარაუდოდ, გაქვთ საშარდე გზების ინფექცია, რისთვისაც კარგი იქნებოდა:

რჩევები ორი მიმართულებით:

I. მკურნალობა მწვავე საშარდე გზების ინფექციის სამკურნალოდ:

- შარდის ანალიზის გამოკვლევა (თუ შესძლებთ საკუთარ ოჯახის ექიმთან დაკავშირებას)
- უროპიმიდი 400 მგ 2ჯერ დღეში დილას და საღამოს) ჭამის წინ (პაციენტთან მორიგი სატელეფონო კომუნიკაციისას მოხდება შემდგომი შეფასება და გადაიხედება მკურნალობის ტაქტიკა საჭიროების შემთხვევაში), დაგიკავშირდებით 3 დღეში, რეკომენდაციაა მიიღოს დიდი რაოდენობით სითხე; ალერგიული რეაქციების გამოვლენის შემთხვევაში, აუცილებელია, პრეპარატის მიღების შეწყვეტა

ან

- UROFLOX - რუფლოქსაცინის ჰიდროქლორიდი 200მგ - ორი ტაბლეტი ერთ მიღებაზე: დარტყმითი თერაპია - გაითვალისწინეთ მომატებული მგრძნობელობა რუფლოქსაცინისა და სხვა ქინოლონების მიმართ.

შვებას აუცილებლად იგრძნობთ 2-3 დღეში.

ან/და სხვ.

II. მკურნალობის გაგრძელება შაქრიანი დიაბეტის კონტროლის მიზნით

- გააგრძელეთ თქვენი დიაბეტის სამკურნალო ტაბლეტების მიღება, ჩვეულებისამებრ.
- გაისინჯეთ შაქარი სისხლში, 4 საათში ერთხელ და ჩაიწერეთ შედეგები.

თუ თავს შეუძლოდ გრძნობთ, მიუხედავად იმისა, რამდენად კონტროლირებადია სისხლში შაქარი, მითითებულ ღონისძიებებთან ერთად დამატებით საჭიროა:

- მიიღეთ არაკალორიული სითხეები, და ეცადეთ ჩვეულებრივ, გააგრძელოთ კვება; დეჰიდრატაციის თავიდან ასარიდებლად საკმარისი რაოდენობით მიიღეთ სითხე – 120-180მლ, ნახევარ საათში ერთხელ.
- ყოველდღიურად აიწონეთ. წონის დაკლება სპეციალური ძალისხმევის გარეშე, სისხლში შაქრის მაღალი შემცველობის მაჩვენებელია.
- ყოველ დილა-სადამოს გაიზომეთ ტემპერატურა.

ცხოვრების წესის ცვლილებები, კვებითი რეჟიმის დაცვა, წონის მართვა და ფიზიკური აქტივობა, გლიკემიის მართვა, წნევის გაზომვა და მართვა, ლიპიდების გაზომვა და მართვა და ა.შ. ძალიან მნიშვნელოვანია. ამიტომ, კარგი იქნება თუკი დაუკავშირდებით თქვენი ოჯახის ექიმს და მასთან ერთად მოახდენთ დანიშნული მკურნალობის და მართვის გეგმის გადახედვას და კორექტირებას, საჭიროების შემთხვევაში.

- ჰიპერგლიკემია აქვეითებს ორგანიზმის თავდაცვას ბაქტერიული ინფექციებისგან, სხვადასხვა მექანიზმის მეშვეობით.
- სისხლში გლუკოზის ნორმალიზაცია ამცირებს ინფექციების რისკს, კერძოდ, ცისტითის, ცელულიტის და პნევმონიის რისკს.
- აგრესიული, ინფექციისთვის სპეციფიური თერაპია და მხარდამჭერი თერაპია, მათ შორის, გლუკოზის სათანადო კონტროლი გადამწყვეტია, წარმატებით მკურნალობისთვის, ნებისმიერ შემთხვევაში.

• მეშინია ჩემი მდგომარეობის გამო

მიმართეთ სასწრაფო სამედიცინო დახმარებას, თუ:

- იგრძნობთ მდგომარეობის გაუარესებას
- გაგიჭირდებათ სუნთქვა;
- სხეულის ტემპერატურა აღემატება 38,3°C-ს, 24 საათის მანძილზე;
- გაბრუებული ხართ, ან ნათლად ვერ აზროვნებთ. შინ იყოლიეთ ახლობელი, რომელიც დაურეკავს თქვენს ექიმს ან სასწრაფოს.

• თან სახლიდან ვერ გადავალ ცხელების კლინიკაში.

ამ ეტაპზე ნამდვილად, არ არის საჭირო, თქვენი გადასვლა ტესტირებისათვის სადმე - ცხელების კლინიკაში თუ ჰოსპიტალში.

ნებისმიერ დროს შეგიძლია დაგვირეკოთ ჩვენ.

კარგი იქნება თუკი დაუკავშირდებით თქვენი ოჯახის ექიმს და მიხედავთ და ერთად გადახედავთ დიაბეტის მართვის გეგმას, შემდგომი კორექტირების მიზნით.

მე, დაგირეკავთ 2-3 დღეში და დარწმუნებული ვარ, დისკომფორტი შარდვისას და ტემპერატურა მოწესრიგდება და მდგომარეობა გაუმჯობესდება.